

Kaisa Juuso ps

Kirjallinen kysymys EU:n asetuksen mukaisen vastavuoroisen tunnistamisjärjestelmän toteuttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi on hyväksytty eduskunnassa. Lakimuutos on tullut voimaan 1.1.2020. (HE 32/2019 vp)

Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan Tukipalvelulain muutoksella mahdollistetaan henkilön tunnistaminen luonnollisen henkilön tunnistuspalvelun (eli suomi.fi-tunnistuksen) tarjoamisen yhteydessä myös eurooppalaisten tunnistusvälineiden vastavuoroisen tunnustamisen velvoitteen piiriin kuuluvilla sähköisen tunnistamisen menetelmillä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU 910/2014) sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla (jäljempänä eIDAS-asetus) säädetään sähköisen tunnistamisen menetelmien vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Rajat ylittävään tunnistautumisjärjestelmään liittyvät valtiot perustavat omat eIDAS-solmupisteet, jotka muodostavat rajat ylittävän tunnistamisen teknisen verkoston viranomaisasiointiin. Suomessa Digi- ja väestötietoviraston tehtäväksi on tunnistuslain 42 c §:ssä annettu eIDAS-asetuksen mukaiseen sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusjärjestelmään liittyvän kansallisen rajapinnan (kansallinen solmupiste) perustaminen ja ylläpito suomi.fi-palvelun yhteyteen. Ennen kuin kunkin valtion tunnistusväline hyväksytään myös rajat ylittävässä eIDAS-verkostossa käytettäväksi, se täytyy notifioida.

Monilla Suomessa asuvilla on tarvetta toistuvasti asioida sähköisesti Ruotsin viranomaisissa (mm. Skatteverket, Försäkringskassa ja Pensionmyndighet) hoitaessaan palkka-, vero- tai eläkeasioitaan. Tällaisia ihmisryhmiä ovat ruotsalaisten varustamoiden matkustaja-aluksilla ja monilla muilla ruotsalaisilla työnantajilla työskentelevät sekä Ruotsista eläkettä saavat Suomessa asuvat. Asia koskee suurta ihmismäärää.

Ruotsissa on käytössä tunnistamisjärjestelmä Foreign-eID. Euroopan parlamentin eIDAS-asetuksen voimaantulon myötä myös ulkomaalaisella e-tunnistautumisella on mahdollista kirjautua Ruotsin viranomaisten sähköisiin palveluihin. Suomessa ei kuitenkaan vielä ole eIDAS-asetuksen tarkoittamaa viranomaisen tarjoamaa tunnistamisjärjestelmää, jolla tunnistautuminen Ruotsin sähköisiin viranomaispalveluihin onnistuisi. Digi- ja väestötietoviraston antaman vastauksen mukaan Suomella ei ole tähän tunnistautumiseen tunnistusvälinettä, ja sitä ei ole notifioitu. Tun-

Kirjallinen kysymys KK 73/2020 vp

nistusvälineellä tarkoitetaan tunnistamislain mukaan eIDAS-asetuksen mukaista sähköisen tunnistamisen menetelmää. EIDAS-asetuksessa puolestaan sähköisen tunnistamisen menetelmällä tarkoitetaan aineellista ja aineetonta kokonaisuutta, joka sisältää henkilön tunnistetietoja ja jota käytetään verkkopalveluun liittyvään todentamiseen.

Suomen viranomaisen myöntämään henkilökorttiin sisältyy kansalaisvarmenne. Suomessa henkilökortin myöntää poliisi ja ulkomailla Suomen ulkomaan edustusto. Kansalaisvarmenne on sähköinen henkilöllisyystodistus, jonka avulla henkilö voidaan luotettavasti tunnistaa sähköisessä asiointissa. Kansalaisvarmenne sisältää mm. etu- ja sukunimen sekä sähköisen asiointitunnuksen. Sähköinen asiointitunnus toimii henkilön yksilöivänä tunnistetietona verkkoasiointissa. Henkilökorttiin sisältyvällä kansalaisvarmenteella on mahdollista tunnistautua sähköisesti suomalaisten viranomaisten asiointipalveluihin. Tunnistautuminen esimerkiksi Ruotsin viranomaisten sähköisiin järjestelmiin ei tällä asiointitunnuksella kuitenkaan onnistu. EU:n eIDAS-asetuksen edellyttämä jäsenvaltioiden tunnistautumisjärjestelmien rajat ylittävä vastavuoroisuus ei toteudu suomalaiseen henkilökorttiin sisältyvällä kansalaisvarmenteella.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä aikataululla hallitus aikoo saattaa toimimaan eIDAS-asetuksen (EU 910/2014) edellyttämän tunnistamisjärjestelmien vastavuoroisuuden Suomen osalta?

Helsingissä 20.2.2020

Kaisa Juuso ps